

Այլ միշտ ըլլայ դաժան, ժպիրհ, անօրէն.
Վասըն զի այս ժողովըդոց մէջ չըկայ
Մէկն որ յիշէ աստուածային Ողիսէսն
Որ իրենց վրայ կ'իշխէր իբրեւ բարի հայր:
Չեմ մեղադրեր տարփածուները չամբուշ'
Որոնք կուրցած հոգով՝ մըտով՝ կը գործեն
Հարըստահար բըռնութիւններ, և բըռնի՝
Մահն աչք առած՝ կը լափատեն կը քանդեն,
Ողիսէսի տունն, և կ'ըսեն թէ անի
Ետ դառնալիք չունի ասկէ վերջ ալլես:
Այլ միւսերուն դէմ է արդ իմ բարկութիւնս.
Չեզ ամենուդ՝ որ պապանձեր կեցեր էք
Եւ բազմաթիւ թէպէտե՛ չէք կըշտամբեր
Ու զըսպեր այդ տարփածու բուռ մը մարդիկն»:

Անոր այսպէս պատասխանեց Լէոնրիտ,
Եւենորի որդին. «Յանդուզն Մենտոր
Անմիտ, այդ քնչ խօսք էր որ թռաւ բերանէդ,
Այս ժողովուրդը մեզի դէմ հանելու:
Դըժուար պիտի ըլլար մինչև իսկ թըռով
Շատ աւելի մարդոց մեզի հետ կըռուիլ
Կոչունքներու ատեն. եթէ և նոյն իսկ
Իթակեցի Ողիսէսն ինք վրայ հասնէր,
Եւ իր մըտով խոկար վանել պալատին
Տարփածուները պերճ՝ ճաշի ժամանակ.
Չուրախանար պիտի անոր դարձին վրայ

Պենելոպէն՝ թէև կ'այրի կարօտողս,
Աթթալի մահով մեռնէր պիտի հոս՝
Նոյն իսկ եթէ անհուն ամբոխ մ'հետն ըլլար:
Ու դուն ի գուր կը դըրդըջես կը կենաս:
Բաժնընցէք սակայն դուք, ո՞վ ժողովուրդ,
Եւ ամէնքնիդ փութացէք ձեր գործերուն,
Եւ ինք Մենտոր Ալիթիքս թո՞ղ պատրաստեն
Տելիմաքի չուն՝ իր հօր հին ընկերներն:
Ես կը կարծեմ սակայն որ ան հոս մընայ
Դեռ շատ ատեն, եւ լըսէ հոս Իթակէ
Լուրեր, եւ այս ճամբորդութիւնը չընէ»:
Բւաւ, եւ իսկ և իսկ ատեններ լուծեց:
Անոնք ամէնքն իրենց տունները դարձան,
Իսկ տարփածուք Ողիսէսի արքունիքն:
Եւ Տելիմաք բաժնընելով անոնցմէ՝
Ծովակ գընաց եւ լըւալով իր ձեռուին
Հերմակ ջըրով՝ Աթենասին կ'աղօթէր.

«Լըսէ ինձ, ո՞վ աստուածուհի, որ երէկ
Մեր տունն եկար եւ հըրաման տըւիր ինձ
Որ կապուտակ ծովուն վրայէն նաւաչուեմ՝
Բացակայ հօրըս մասին լուր առնելու:
Բայց Աթայեանք ինձի արգելք կը հանեն,
Եւ մանաւանդ լիբբ ու ժպիրհ տարփածուք»:

Թըգմ. Հ. Ա. ՂԱՅԻՅԱՆ

(Շարայարելի)

ՅՈՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐ

ՎԵՅԵՐՈՐԻ ՄՇԱԿԱԿԱՆ

ՀՈՒՆՁՔԸ

Աւիւր - աւիւր ցորենհասկերը կ'իյնան.

Մըշակ, որայ կապէ՛ կակաչը վըրան:

Արեւափայլ մանգաղներն ու գերանդին

Կ'արիւննն սիրտն երգի սովոր միջատին:

Հազար կեանքեր ունին դաշտերը ոսկի,

Հազար գարուն որ ծովօրէն կը ծաղկի...

Լուսադէմին աշխատանքն է ըսկըսեր,

Ու կ'աւարտի աստղերուն տակ, երբ հարսեր

Իրենց ազուճոր խնկաբուրիկ մատներով

Կը վառեն լոյսը ճրագներուն՝ ժպտելով...

Մըշակ եղբայր, կապէ՛ որան առաջին
փունջը վըրան ցորենասէ՛ր կակաշին...

— 0 —

Դուն լայնաթև գերանդիով կը հնձես,
Աղջիկներն ալ՝ մանգաղներով արփակէզ,
Յորենհասկերն այնքան բարձր են որ ահա՛
կը ծածկըւիս ալիքներուն մէջ ոսկեայ...
Ու ջըրտինքիդ կայլակներէն ողողուն
Լանջըդ կ'ուռի՝ խըմելով բոցն արևուն...
Բայց երգը միշտ ունիս բարի շրթունքիդ,
Աշխատանքին անսահման երգը վըճիտ...
Թովչանքին մէջ անոր լուսեղ իմաստին
կեանքի վիշտերը մեղմօրէն կը ժպտին...
Մըշակ եղբայր, ջրտինքիդ աղը վըրան՝
Դրասանգի պէս կապէ՛ կակաշն ու որան...

— 0 —

Հնձէ՛, հնձէ՛ միջօրէի բոցերով,
Արևոտ երգդ հորիզոնին երգելով...
Ոտքերուդ տակ հողը ժայթքեր է ոսկի՝
Սրտի նըման ջերմ աղբիւրէն ջրտինքի...
Հնձէ՛, հնձէ՛ հասկերն ալիք հըրածով,
Ծածկէ՛ հերկերը ծիրանի պատանքով...
Ահա՛ տղաները թըխադէմ, քու ճամբէդ,
Եւ աղջիկները մազերով ծաղկաւէտ,
Հունձ կը քաղեն անոյշ պարերդ երգելով,
Հունձ կը ժողվեն մահիկածն մանգաղով...
Հին օրերու խորհրդապաշտ նոր ընծայ՝
Կապէ՛, Մըշակ, ցորենին դէզը ոսկեայ...

— 0 —

Երբ իրիկունն, ըստուերին մէջ աստղալիւր,
Գիւղահ դառնաս, բերնիդ կակաշ մը կարմիր,
Ուսիդ կըրէ՛ գերանդիին բոլորուած՝
Առաջին կապը հասկերուն մանգաղուած:

Հրպարտ եղիր դիւցազունէ մ'աւելի,
Եւ լուսնկան թող ճակատդ վրայ փայլի...

Պայքարներուն գերագոյնն է զոր խոնարհ՝
Դուն կը մըղես արտավարէ արտավար...

Քու զէնքերդ են արօր, մանգաղ, գերանդի,
Աստուած մը կայ՝ որ հոգւոյդ մէջ կը ժպտի...

Մըշակ եղբայր, փառքիդ համար, և իբրև
Գեղեցկապաշտ օրհնէնքը աղ ու հացի,

Քու տընակիդ անշուք զըրանը վերև
Նոյն պըսակով ցորեն ու վարդ հիւսեցի...

ԱՐՄԵՆ-ԵՐԿԱՍ

ԱՅԼԵՒԱՅԼԻՔ

ԱՆՓՈՓՈՒ ՏՈՒՄԱՐԸ

ԵՒ

ԱՆՇԱՐԺ ԶԱՏԻԿԸ

Այն օրէն երբ «Բէնէրէֆտան» պարբերական Պարբերական «Երեւան» պարբերական մէջ ընդունեցաւ անշարժ Զատիկ նկատմամբ իմ նամակս, չեմ փափագ մ'ուսնեցայ այդ ծրագիրը Նոյն Սրբութեան Պիոս Ժիւն ժանթագնելու, համոզուած ըլլալով որ, ըստ մասց «Աստուածային ներշնչմամբ» կոնգրակին, կարելի պիտի ըլլար հասնիլ եկեղեցական տուամարի նախաւոր վերաբերութեան մը, համաձայնեցնելով զայն քաղաքականին հետ, առանց չեղելու աւանդական կրթական Զատիկ տօնին նամար, մանաւանդ թէ հաստատելով զայն մատուորապէս այն օրը՝ յորում հաւանքէն հանդիպած է Քրիստոսի Յարութիւնը. և միեւնոյն ժամանակ արգելիլ որքան որ կարելի է՝ սրբոց տօներուն զգալի տեղափոխութիւնը, որոնց վկայաբանութիւնը կը կարգադրէ ըստ նազդէն տուամարին իրենց հաստատուն օրերուն:

Այս իմ փափագս հաստատուեցաւ երկուս, 13 օգոստոսին և 5 նոյեմբերին. Գեր. Պ. Լա Ֆոնթէն՝,

իւր ամենագնիւ բարութեամբ այս իմ զգացումներու թարգման ուղեց հանդիսանալ, որով շնորհք ունեցայ առանձնական ունեւորութեան մը ընդունուելու՝ նոյն արժանաշուք Գեր.ին ընկերակցութեամբ:

Տարեցոյց Տախտակին վրայ՝ զոր խոնարհաբար ընծայեցի Ս. Հօր՝ անոր թուրաբանութեամբ յարակից բացատրութիւններն ըրի ըստ նախկին հրատարակութեան. (Riv. Stor. Ben., VII. 1912, p. 354-359). Ս. Հայրը նահեցաւ լսել նոր ծրագրին բացատրութիւնը, և հուսկ պո՛ւ՝ իմ ծրագրածին վրայէն տուած պայծառ բացատրութիւնէս՝ քաջախիսական խօսքեր ուղղեց ինձ՝ շարունակելու նմանօրինակ ուսումնասիրութեանց մէջ. հայրական բարեգործութեամբ մաղթելով իմ և եղբարցս և ազգակիսանցս վրայ առատաւզեղ օրհնութիւններ, մինչ ևս կը խոնարհեմ ի իմարդը Ս. Ոսիւն: Գիտոյ Ս. Հայրը՝ խօսքը առ Գեր. Լա Ֆոնթէն ուղղելով յարեց՝ թէ նոյն ինքն քաղաքական իշխան հոգեւորներն ալ մեծ շնորհով կը զբաղին այդպիսի ծրագրով մը, և թէ հարմարեան իղձն է որ յօրհնութիւն հաստատուն տուամար մը՝ ընդհանուր համաձայնութեամբ եկեղեցւոյ հետ:

Ստուգել, այս նպատակաւ արգէն «La Tribune» օրաթիւրը հրատարակած էր տարւոյս 25 մարտին՝ յուսած մը «Գերմանիոյ» և Զաքիլ հասարակութեան

1. Արշ. Վահ. Երեւանուր և Պատրիարք Վենետիկ: